

บทที่ ๔

ระบบพยางค์หนัก เหาของคำสามัญหลายพยางค์ในภาษาไทย

จากผลการวิเคราะห์ทางสัทศาสตร์ในบทที่ ๓ ซึ่งสรุปได้ว่าคำที่มีโครงสร้างพยางค์แตกต่างกันในลักษณะดังต่อไปนี้

๑. พยางค์เปิด-พยางค์ปิด
๒. ปิดด้วยหน่วยเสียงกักเส้นเสียง-ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก
๓. ปิดด้วยหน่วยเสียงกักเส้นเสียง-ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ
๔. ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ-ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก

ถ้าไม่คำนึงถึงแบบของการลงเสียงหนักลักษณะอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถใช้ตัดสิน และเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างแบบของการลงเสียงหนักที่ลงเสียงหนักที่พยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบพยางค์ที่ ๑ กับแบบของการลงเสียงหนักที่ลงเสียงหนักที่พยางค์ที่มีโครงสร้างพยางค์แบบพยางค์ที่ ๒ แล้ว จะได้อัตราส่วนตามลำดับดังนี้ (ดูตารางที่ ๖)

๑. ๓.๕๔ : ๙๖.๔๖ เปอร์เซ็นต์
๒. ๐ : ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
๓. ๓.๒๗ : ๙๖.๗๓ เปอร์เซ็นต์
๔. ๑๗.๗๓ : ๘๒.๒๗ เปอร์เซ็นต์

จึงน่าจะ เป็นไปได้ว่าตำแหน่งของพยางค์หนักของคำที่มีโครงสร้างพยางค์ของ ๒ พยางค์แรกแตกต่างกันตามลักษณะข้างต้นจะได้แก่พยางค์ซึ่งมีโครงสร้างพยางค์แบบพยางค์ที่ ๒

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าในคำที่มีโครงสร้างพยางค์ของ ๒ พยางค์แรกแตกต่างกัน โดยมีสระสูงกับสระต่ำไม่อาจจะกำหนดตำแหน่งของพยางค์หนักได้ เพราะแบบของการลงเสียงหนักที่ลงเสียงหนักที่พยางค์ที่มีสระสูงกับแบบของการลงเสียงหนักที่พยางค์ที่มีสระต่ำมี เปอร์เซ็นต์ต่ำและมีค่าใกล้เคียงกันมาก (๒๓.๗๘% : ๑๗.๘๘%) ส่วนการลงเสียงหนักลักษณะอื่น ๆ ที่เหลือก็เป็นแบบที่ไม่สามารถจะใช้ในการตัดสินได้ ด้วยเหตุดังกล่าวมาข้างต้นจึงกำหนดระบบพยางค์หนัก เหาของคำสามัญหลายพยางค์ในภาษาไทยได้ดังนี้

ระบบพยางค์หนักเบาของคำสามัญหลายพยางค์ในภาษาไทย

ก. คำสามัญ ๓ พยางค์ จะมีพยางค์หนักเป็นเอกที่พยางค์สุดท้าย ตำแหน่งของพยางค์หนักเป็นโทขึ้นอยู่กับโครงสร้างพยางค์ของพยางค์ที่เหลือ ถ้ามีพยางค์หนึ่งเป็นพยางค์ไม่เชื่อมพยางค์หนักเป็นโทก็จะได้แก่พยางค์นั้นเช่น * /L'O'X/ เช่น มโหรี ในกรณีที่มีพยางค์ที่เหลือเป็นพยางค์เชื่อมทั้งคู่ พยางค์หนักเป็นโทก็จะได้แก่พยางค์ที่หนึ่ง เช่น /'L L'X/ สรณะ แต่ถ้าพยางค์ที่เหลือเป็นพยางค์ไม่เชื่อมทั้งคู่และมีโครงสร้างพยางค์แตกต่างกันในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้ จะมีตำแหน่งของพยางค์หนักเป็นโตนดังนี้

๑. พยางค์เปิด (P) -พยางค์ปิด (C) จะมีตำแหน่งของพยางค์หนักเป็นโทที่พยางค์ปิด คือ

/P'C'X/ อาสาพาหะ นาคานคก ขายาปตี ศาณาควิน กาลาคณิ

นาคามตี วาลามภะ กามางคะ จารายภู นาดาวลี

/'C P'X / กานตายส วารวาริ วายสวาริ อาสสานะ อาปลาวะ

อากษาระ อามนายะ ตามรากู อางคาระ ยาวตายุก

๒. พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกัก เส้นเสียง (?) -พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก (N) จะมีตำแหน่งของพยางค์หนักเป็นโทที่พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก คือ

/?'N'X/ กรินท ติมิงคะ วิหิงสา ภูมพิ อุพุงคะ

นิลิมปะ กุขุนตะ วิตุมมะ นิคุณฐิ มิตุงคะ

/'N ?'X/ กิมพิละ จินตีตะ ปิงคิยะ กุงกุมมะ สูงสูมาร

ติมพรุกะ ดินทุกะ กิงสุกะ ลุมพิณี ภูยจิกา

๓. พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกัก เส้นเสียง (?) -พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ (S) จะมีตำแหน่งของพยางค์หนักเป็นโทที่พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ คือ

* ดูรายละเอียดเกี่ยวกับคำในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตอนที่กล่าวถึง สุตาพร

๑. พยางค์เปิด (P) -พยางค์ปิด (C) พยางค์หนัก เป็นโทจะ ได้แก่พยางค์ปิด คือ

/P'C X 'X/	ครวμανตระ	สามานยา	อาราธนา	วารากภยะ	กาลากษริก
	คาตามทนะ	กานามคสิ	อาสาคนี	ปารายตะกะ	วาทาวคทา
/'C P X 'X/	ดาลธารก	กากตาสัย	อากขาวิก	ดาวกาลิก	อาปายาน
	อาตมาธินะ	อาจฉาทนะ	อามราตะกะ	ลางคาปตา	วายคาจิระ

๒. พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักเส้นเสียง (?) -พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียง

นาสิก(N) พยางค์หนัก เป็นโทจะ ได้แก่พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก คือ

/?'N X 'X/	สิริงสปะ	กฏมทิกะ	วิมญจนะ	ปุรินททะ	สุนิมมิโต.
	อิสินธระ	นิติมตี	กुरुททะ	อุทุงการะ	กฏิงกกะ
/'N ? X 'X/	กินนุมัดฑู	จิงคูลกะ	อิมพิละกะ	ดินตีติกา	สิงคินียะ
	กมภูณียะ	อุณมูทร	กุงคุมะตะ	กิมปุริสะ	ตุณตีگیرะ

๓. พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักเส้นเสียง (?) -พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ

(S) พยางค์หนัก เป็นโทจะ ได้แก่พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ คือ

/?'S X 'X/	ศิริพพะชะ	ภิลิจฉริ	อลิธชะ	สุปุปิตา	ทฤตตมะ
	สุททสชะ	อุตตตย	ชินุตตมะ	คูลิสสาณิ	อิธิกิตตะ
/'S ? X 'X/	คิทธิกิตา	กุกกุกตะ	อุกกฏิกะ	นิฏฐุริยะ	ชูปปีปาสา
	กวจฉิตต	กฤษฉิตตตะ	มฏฐิมันตะ	อุกชิปติ	กวจจฉกะ

๔. พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ (S) -พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก(N)

พยางค์หนัก เป็นโทจะ ได้แก่พยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงนาสิก คือ

/S'N'X'X/ /	สัพพัญญตา	ปัสสัมภายัง	มัตตัญญตะ	มัชฌันติกะ	ธัจฉันติตะ
	อัญญังกุละ	มุขนิมมิตะ	ปักขันทนะ	สัคกังฐานัง	สัพพัมภะ
/'N S X 'X/	สัมผึปลาป	สังกัปปราคะ	กัมมัชพล	สัมพัจฉร	สัมมัชชนี
	สัมภัททสะ	ปันนัททชะ	สันพัสนะ	สังกัจฉิกะ	สัมปัคคาทชะ

อย่างไรก็ตามระบบพยางค์หนักเบาที่ เสนอมาข้างต้นยังไม่เพียงพอในการอธิบายระบบพยางค์-หนัก เบาของคำสามัญหลายพยางค์ในภาษาไทยทั้งหมด เพราะโครงสร้างพยางค์ของ ๒ พยางค์แรกซึ่งเป็นพยางค์ไม่ เชื่อมและ แตกต่างกันที่มีสระ สูงกับสระต่ำและแตกต่างกันในลักษณะอื่น ๆ นอกเหนือจากในงานวิจัยนี้ เช่น ในกรณีที่แตกต่างกันที่มีสระสั้นกับสระยาว ปิดด้วยหน่วยเสียงกึ่งสระกับปิดด้วยหน่วยเสียงกักอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยเสียงกัก เส้นเสียง (เช่น ไปอี้อพี ใดออกไซค์) ปิดด้วยหน่วยเสียงกัก เส้นเสียงกับพยางค์เปิด (เช่น ฮิโนรส กิดาหยัน) อาจมีอิทธิพลต่อการกำหนดตำแหน่งของพยางค์หนักด้วยก็ได้ นอกจากนี้ในกรณีคำ ๔ พยางค์ ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่าโครงสร้างพยางค์ของพยางค์รองสุดท้ายอาจมีอิทธิพลต่อการกำหนดตำแหน่งของพยางค์หนัก กล่าวคือ ในกรณีที่พยางค์นี้มีโครงสร้างพยางค์แบบอื่น ๆ นอกจากพยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกัก เส้นเสียงมักจะลง เสียงหนัก จึงควรมีการศึกษารวบรวมต่อจากงานวิจัยนี้ เพื่อหาข้อสรุปที่แน่นอน และหากฎเกณฑ์ในการกำหนดตำแหน่งของพยางค์หนักให้สมบูรณ์ต่อไป

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* สุตาพร สักขณินาวัน (๑๙๘๓) ได้เสนอว่า ตำแหน่งนี้จะเป็นตำแหน่งของพยางค์เบา และจากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าพยางค์ในตำแหน่งนี้มักจะเป็นพยางค์ที่ปิดด้วยหน่วยเสียงกัก เส้นเสียงและไม่ลงเสียงหนัก แต่ถ้าพยางค์นี้มีโครงสร้างพยางค์แบบอื่น ๆ มักจะลงเสียงหนัก